

חוקת הבתים פרק שלישי בבא בתרא

נמ.

עין משפט
גר מצוה

(א) אלו שילוחו יעבדו.
(ב) מכותב כפ. (ג) ונעל כב.
(ד) לקח קשה. (ה) ושיעור
(ו) וכל המעשים.

תורה אור השלם

1 ואם יתקפו האדם
השנים יעמרו נגדו והחוט
המשלש לא במחירה
יתקף: קהלת ד' ב'

הגהות הב"ח

(א) ה"ש ד"ה דמיא מי
דלא חשב על כך דמיא מי
הי:

מוסר רש"י

מדת סדום. זה נהנה מה לא
חסד ושלום. לא היו עשירי
טובה. מכותב כפ. על של
עובדי: מכותב כפ. על של
עובדי: מכותב כפ. על של
מכותב כפ. על של
מכותב כפ. על של
מכותב כפ. על של
מכותב כפ. על של

רבינו גרשום

המזוהה. היינו צנוע גדול
שמותו נגד כל הבית אם
מקלחת מים לחצר חבירו
יש לו חוקה לפי שהיא
גדולה: בשלמה להני תרי
לשני קמאי שפיר. ולמרות
אין לו חוקה מרות אחר
ושאם היה ארוך מקצרו
משאר במזוהה של לה
חוקה: אלא למיך שאם כל
לבנות החתירה. של מרוב:
מא נפקא ליה מינה. וכל
המזוהה והלא מקבל הוא
מימי של בחור של בנין.
הכא במזוהה של בנין.
שעשוי כן אבנים וכן
סיד עסקונו דאמר ליה
בעל המזוהה לא יניח
לו דחירתה אשתי. שאם
יגע בנין למזוהה יקלפק
אותה. ואם לא היה רוח
למים לקבל ואתא שמשפט
שם במזוהה ויקלפק
הכחול: לדידי קני לי כמיא
דאיגור. לקבל ולעשות
מחן צרכי: רבי אשיאי
אומר מעכב. לו שלא
לשומרו: ר' אשיאי
שאמר דמעכב כמו שאמר
ר' ביאסי קנינו שהוא שלישי
לו: שאין לו ר' חזקיה.
מעלה: אין לו חוקה: אם
יש לו מלבן בחצר חבירו
כמו שפה מתחתיה שמשפט
בצר: מ"ש גבי סולם
דלא קמפרש. במתני איהו
סולם: ר' יוחנן אמר איהו
יהודה דמתני קאי ואמר
למטה מד' אמות אי אכא
חלון בחצר חבירו יש לו
חוקה ויכול למחות משום
היוק ראייה ואי לא מינה
יש לו חוקה: ואי למעלה
מד' אמות קאי. דליכא
היוק ראייה אין לו חוקה
כפני שאין יכול למחות
האי הואיל דלא מויק ליה
הלכך אין לו חוקה מפני
שאין יכול למחות משום
שחא אבל לא מחיל: ור'
אילעא אמר אפי' למעלה
מד' אמות אין לו חוקה.
דלכך שתיק דלא מויק ליה.
ויכול למחות ולעכב לו מתי
שיחיה: בכופין על מרח
סדום. רב שאין מויק לו
ומתויל לחבירו כגון חלון
למעלה מד' אמות דר' יוחנן
סבר כופין שלא יעכב ולהכי
קאמר שאין יכול למחות

הן המזוהה יש לה חוקה. ובמאי דקתני המרוב אין לו חוקה קאמר
אלא המזוהה יש לה חוקה: בשלמה למאן דאמר הנך תרתי שפיר.
למשאל דאמר אין לו חוקה מרוב אמת שפיר אינטרין למימר
אלא המזוהה יש לה חוקה דכר קביעות הוא ואין רגילין לעקרה

ממקום למקום וכן דר' חנינא שאם
היה ארוך מקצרו אלא המזוהה יש
לה חוקה ואין מקצרו אותה: אלא
למאן דאמר. גבי מרוב דלהכי אין
לו חוקה שאם רצה לבנות תחתיו
בונה מאי שגא מזוהה דקאמר יש לו
חוקה שאין בנין תחתיה מאי נפקא
ליה מינה לבעל מזוהה אי בני בעל
חצר מונה הא לא מפקיד מידי ובעל
חצר לא שעבד לו חצירו למזוהה
לדבר שאינו מויק לו: של בנין.
אכנים: דאמר לא ניסא לי. שתכנה
תחתיה: דחירתה אשתי. כלומר
מזוהה שלי תפול נקול מקצות והגרן
וכל כלי כחול בהננות בנין. אלא גבי
מרוב (א) לא חשיב כל כך אפילו
היו של בנין בונה תחתיו אי נמי הא
דקא מפליג בין מרוב למזוהה היינו
משום דתם מרוב של עון וסתם
מזוהה של אכנים: איגור. של
שופין: לדידי נמי קני לי מיא
דאיגור. להשקות בהמותי שעל
מנת כן נתרצתי לך ודמי למקח
וממכר שאני שעבדתי לך חצירי
בשגיל מיימין ואם אמת חוזר כך אני
לא לחזור בני מעכב. על בעל הגג:
אני מעכב. דלא שעבד לו מימיני
אלא כל ימי שיהיו יורדין לחצירו:
אזול שילוח לרכי ביסא. אכני של ר'
חמא וקנו של רבי אשיאי: לא
במהרה יתקו. כדררשמי נמי (ב)מ
דף פה. מפני זרעך ומיני זרעך וזרעך
וגי' מדרו שלישי ואליך תורה מזוהה
על אכנייה שלה: זה ר' אשיאי.
שאמר כוקנו: חוקוין. שליכות
אשקלויינ'ש: וקבעי גמרא מ"ש גבי
סולם דלא קמפרש. מתני שיעורא
כי היכי דקמפרש גבי חלון: משום
דקבעי לאיפולגוי רבי יהודה. גבי

במזוהה של בנין עסקינו. אלא מרוב סתמו של עך ואין עושין
אותו של בנין ור"מ וליפולג במזוהה עלמה בין של
בנין לשל עך ו"ל דניחא ליה במתניתין לאשמועינן במרוב דיש למקומו
חוקה: והחוט המשולש לא במהרה יתקף. כמה היו שהן
ואכזותיהם ואצות אכזותיהם היו
תלמידי חכמים ולא קאמר עליהם
החוט המשולש אלא הכא הכא היינו
טעמא לפי ששלשתן ראו זה את זה
והא דמוכיר ר' אשיאי קודם רבי
חמא אצו במחלוקת לפי שהיה גדול
יותר מדאי כדאמר (ערויבין דף נג.)
לכן של (ר'אשויס) כפתח (היכל)
זה ר' אשיאי ואמר נמי ר' אשיאי
דדורו כר"מ צדורו שלא יכלו צדוריו
לעמוד על סוף דעתו:

תנן המזוהה יש לה חוקה בשלמא למאן
דאמר הנך תרתי שפיר אלא למאן דאמר
שאם רצה לבנות תחתיו בונה מאי נפקא ליה
מינה הכא במזוהה של בנין עסקינו דאמר
ליה לא ניחא לי דחירתה אשתי אמר רב
יהודה וברא שמואל איגור המקלח מים לחצר
חברו וכו' בעל הגג לסיורתו בעל החצר
מעכב עליו דאמר ליה כי היכי דאת קניתי לך
חצר דידי למשרא ביה מיא לדידי נמי קני לי
מיא דאיגורך איתמר רבי אשיאי אמר מעכב
ר' חמא אמר אינו מעכב (א)אזול שילוח לרכי
ביסא אמר להו מעכב יקרי עליה רמי בר
חמא והחוט המשולש לא במהרה יתקף זה
רבי אשיאי בנו של רבי חמא בנו של רבי
ביסא: סולם המצרי אין לו חוקה: יהיכי דמי
סולם המצרי אמרי דבי ר' ינאי כל שאין לו
ארבעה חווקין: חלון המצרית אין לה חוקה
כו': מאי שנא גבי סולם דלא מפרש ומאי
שנא גבי חלון דמפרש משום דקא בעי
איפולגוי רבי יהודה בסיפא אמר רבי יוחנן
למטה מד' אמות יש לו חוקה ויכול למחות
למעלה מארבע אמות אין לו חוקה ואינו יכול
למחות ורבי אילעא אמר דאפילו למעלה
מארבע אמות אין לו חוקה ויכול למחות
יולימא בכופין על מדת סדום קא מיפלגי דמר
סבר כופין ומר סבר אין כופין לא דכולי עלמא
כופין ושאי הכא דאמר ליה זימנין דמותבת
שרשיפא תותך וקיימת וקא חוית ההוא דאתא
לקמיה דר' אמי שרדיה לקמיה דרבי אבא בר
ממל אמר ליה עביד ליה כרבי אילעא אמר
שמואל הולאורה אפי' כל שהוא יש לו חוקה:
מתני' והוין עד טפח יש לו חוקה
ויכול

מזרית אלב צחלון זורי או שעשו
לאורה שהוא דבר קביעות אפילו
למעלה מארבע אמות יש לו חוקה
והביא ראייה מדתניא לעיל (דף כג):
החלונות בין מלמעלה בין מלמטה
ד"א ותני עלה מלמעלה שלא יעמוד
ורחא אלמא אפי' למעלה מד' אמות
יש לו חוקה כיון דהוין דבר קביעות
ואומר רש"י דאין נראה משם
ראיה דאף על פי שהוא יותר מד'
אמות לעומד בחוף לעומד בפנים
לא היו למעלה מארבע אמות כגון
שאותן חלונות צעלייה אי נמי מיירי
כגון שיש לו עדים או סגור:
עד טפח יש לו חוקה ויכול למחות.
אפילו צעל הגג צעבל החצר
דאין לומר דוקא צעבל החצר צעבל
הגג אלב צעל הגג צעבל החצר לא
יכול למחות דהא קמי צסיפא פחות
מטפח אין יכול למחות ומפרש רב
הונא היינו צעל הגג צעבל החצר
אלב צעל החצר צעבל הגג יכול
למחות אלא על כרחך צעפא אפילו
צעל הגג יכול למחות צעבל החצר
וטעמא דצטפח יכול למחות דברים
גדולים המכבדים על הכותל או אם
יניח עליו כלי מלא מים וישפך ויתקלקל הכותל וצעל החצר יכול
למחות משום היוק ראייה ולמאי דק"ד בגמרא למימר דמי יתורה
לית ליה היוק ראייה מכל מקום כשישים כלי מלא מים פעמיים שיפול
ויטעטש כל החצר ופעמיים שיפול על ראש צעל החצר מיירי תוך
ג' אלב אחר שהחוק אין יכול למחות צעל החצר צעבל הגג ועוד יש
לפרש דדוקא אחר ג' איירי ויכול למחות צעל הגג צעבל החצר ולא
מעטס דפרישית אלא משום דיש לו תשמיש לבעל הגג על היוז
רואה להשתמש בו כל שעה ולא יניח את צעל החצר להשתמש בו
אלב צתוך ג' שלא החוק אין יכול למחות צעבל החצר אלב צעל
החצר צעבל הגג יכול למחות והוין כמו לרב הונא צפחות מטפח והא
דמפלגי בין טפח לפחות הא צהא תליא דנצטפח דמהני ציה חוקה יכול
למחות צעבל החצר אלב צפחות מטפח דלא הויה חוקה אין יכול למחות:
ואפילו

רעא א מיי פ"ה ס"ה
שכנס ה"ה ס"ה
עשין פ"ב טושי"ט ח"ת ס"י
ק"ג ספ"ק ז'
רע"ב ב מ"י ס"ה ה'
טושי"ט ס"ה ספ"ק ז'
רע"ג ג מ"י ס"ה ה'
ז' ספ"ק ז' טושי"ט
ח"ת ס"י ק"ג ספ"ק ז'
רע"ד ד מ"י ס"ה ה'
טושי"ט ס"ה ספ"ק ז'
ע"ה ה מ"י ס"ה ה'
טושי"ט ס"ה ספ"ק ז'
רע"ו ו מ"י ס"ה ה'
ספ"ק ז' טושי"ט
ח"ת ס"י ק"ג ספ"ק ז'

לעזר רש"י

אשקלוייניש
[אשקלוינישן]. מדרגתי.

רבינו גרשום

הי אילעא סבר יכול למחות
קסבר דאין כופין: דכולי
עלמא. דאפי' ר' אילעא
אמר דכופין: א"ה הכי אמאי
אמר דכולי למחות. דאמר
ליה זימנין דמותבת מידי
תיתך עד דקיימת תחת
חלון וחיות מיניא ותסתכל
כלום מה שבחצירי: ההוא
דאתא לקמיה דר' אמי.
שרדיה לו חלון בחצר חבירו
למעלה מד' אמות: כר'
אילעא. דאין לו חוקה
ויכול למחות: אמר שמואל
ולאורה אפי' כל שהוא הר'
זו חוקה. כלומר אם פתח
חלון בחצר חבירו למעלה
מד' אמות לצורך אורה בני
חבירו ולא מיחה אפי' כל
שרוא שאין ראש אדם נכנס
בו ואפי' שאין לו מלבן
הריא חוקה ואין יכול בעל
חצר לשומרו ולא להאפיל
עליו: מ"שקא הויו עד טפח.
שאם יש לו לאדם זיו וצא
מכותלו לחצר חבירו עד
טפח יש לו חוקה בחצר
כשיעור טפח. שאלמלא
יש לו חוקה בחצר לא
היה מניחו להוציא בה זיו
כשיעור טפח: מפני שיהיה

עשות שכנו שם חלון כדמפרש טעמא לקמיה זימנין דמותבת שרשיפא
אין מהנה לחצירו אפי' שאין חסר כרך
שאינו יכול למחות: ור'
אילעא אמר אפי' למעלה
מד' אמות אין לו חוקה.
דלכך שתיק דלא מויק ליה.
ויכול למחות ולעכב לו מתי
שיחיה: בכופין על מרח
סדום. רב שאין מויק לו
ומתויל לחבירו כגון חלון
למעלה מד' אמות דר' יוחנן
סבר כופין שלא יעכב ולהכי
קאמר שאין יכול למחות

ואפילו בע"ה החצר בבק"ה הגג אין יבוא למוחות. אע"ג דגבי זין [שלפנין] החלון דיוצא לרשות הרבים לא שרינן במסקת עירובין (דף נח:). להניח עליו אלא כלים הנשזרים משום דחיישינן דלמא נפיל ואחי לאחיי והכא לא חיישינן שמא יפול על ראשו של בעל החצר שאינו עומד כל שעה תחת חזוין א"ג התם לא אסר אלא להניח עליו אצל הכא חייבי למיתלא ציה דדנדר החלון לא חיישינן לנפילה וא"ת והיך יכול בעל הגג להשתמש בזיו והא איכא מעקה דאמר בפ"ק (לעיל ג:) גג הסמוך לחצר חצרו עושה לו מעקה גבוה ארבע אמות וי"ל כגון דחזוין נקדן זיית בסוף המעקה: **מאי** איריא אחר השותפין. פ"ה מאי איריא לחצר השותפין

ויכול למוחות פחות מטפח אין לו חוקה ואין יכול למוחות: **גב'** אמר רבי אסי אמר רבי מני ואמרו לה אמר רבי יעקב אמר רבי מני החזיק במטח החזיק בד' מאי קאמר אמר אבוי ה"ק החזיק רוחב מטח במשך ארבע החזיק ברוחב ארבע: פחות מטפח אין לו חוקה ואינו יכול למוחות: אמר רב הונא לא שנו אלא בעל הגג כבעל החצר אבאל בעל החצר כבעל הגג יכול למוחות ורב יהודה אמר אפילו בעל חצר כבעל הגג אינו יכול למוחות לימא ^(א) בחזיק ראייה קמיפלגי דמר סבר שמויה חזיק ומר סבר לאו שמויה חזיק לא דכולי עלמא שמויה חזיק ושמויה הכא דאמר ליה לתשמישתא לא חזי למאי חזי למתלא ביה מירי מהדרנא אפאי ותלינא ביה ואידך א"ל זימנין דבעיתת: **מתני'** ג' לא יפתח אדם חלונותיו לחצר השותפין ילקח בית בחצר אחרת לא יפתחנה בחצר השותפין יבנה עלייה על גבי ביתו לא יפתחנה לחצר השותפין אלא אם רצה בונה את החדר לפניו מביתו ובונה עלייה על גבי ביתו ופותחה לתוך ביתו: **גב'** מאי איריא לחצר השותפין אפילו לחצר חבירו נמו לא לא מביעיא קאמר ולא מביעיא לחצר חבירו דלא אבל לחצר השותפין דא"ל סוף סוף הוא קא בעית אצטנועי מינאי בחצר קא משמע לן דאמר ליה עד האידנא בחצר הוה בעינא אצטנועי מינך השתא אפי' בבית נמי בעינא אצטנועי מינך ת"ר מעשה באדם אחד שפתח חלוניו לחצר השותפין ובא לפני ר' ישמעאל בר רבי יוסי אמר לו החזקת בני החזקת ובא ופתחת ^(א) ויגע וסתום אמר רב נחמן ולסתום

רבינו גרשום

למחות ולכבד אדם בחבירו שלא יצא מחצירו וזו טפח אדם פחות מטפח הוא אין לו חוקה בחצר שאינו חשבו ואין יכול למחות בירו בעל החצר שלא יצא מחצירו פחות מטפח שביין שאין לו חוקה בכך מאי איכפת ליה: הכי קאמר החזיק בספח שיש לו בחצר חבירו וזו רוב טפח ובכשן ארכו ד' יש לו חוקה בחצר ברחב ד' כנגד אורך כל הכותל שביין שלא מיהו בו בעל חצר בזיו חשבו כזה בירושלמי שיש לו חוקה בחצר חבירו כל הכותל ברחב אמו וזו: לא שנו שאין יכול למחות אלא בעל הגג כבעל חצר שאין יכול בעל הגג לכבד לבעל החצר שלא בחצר שבכותלו וזו פחות מטפח אם הוא חזיק: אבל בעל חצר כבעל הגג יכול למחות שלא יצא וזו פחות מטפח בחצירו ככותלו: מר סבר רב הונא: שמויה חזיק לחכי מעכב בעל חצר לבעל הגג שאבג שישה מראש פגו וישתמש באמרו וזו פחות מטפח שישעור בו חבל או יתלה עליו [והסכל] כלום ממנו בחצר ור"י סבר לאו שמויה חזיק: ושמויה הכא דאמר ליה בעל הגג לבעל חצר להשתמש לא חזי ההוא וזו פחות מטפח שאין ראו לפגור עליו ולא חזי אלא למיתלי ביה שום חפץ: כי תלינא ביה מירי מהדרנא אפאי ותלינא ולא אסתכל בחצירי: ואידך. בעל חצר אמר זימנין דבעיתת שלא יהא חזר או קשור בזיו פיה ומעיינת ואגב הכי אסתכל בחצירי: **פסקא** לא יפתח אדם חלונותיו לחצר השותפין בחצר שיש לו שותפות בה אם אין לשאר שותפין שם חלונות: אפי' לחצר חבירו. של יחיד אין רשאי לפתוח משום חזיק ראייה לא מביעיא לחצר חבירו דלא משום דאין לו חלק בה: אבל לחצר שותפין. שיש לו חלק בה הוא מצי אמר ליה סוף סוף אהי בעית אצטנועי מינאי כשאני כנס ויוצא בחצר כך הוצע עצמך כשהלונותי פתוחין: קמ"ל. רמצי א"ל הושתף עד האידנא קודם פתיחת החלונות שכאחה בחצר הייתי צריך להוצע מנך וכשרית בבית לא הייתי צריך להוצע. עשור אפי' כשאחה בבית צריך אף להוצע מנך כשהלונותי שפתח. לחצר השותפין ולא מירי ושבו מירי: לך יגע וסתום. שאין חזקה עד ג' שנים: אמר רב נחמן

חוקה ויכול זה בעל חצר לחכות לזו אם יטעך כל שכן שיסתמש בו צעודנו תלוי בחזיר שלו. אי נמי הכי קאמרנה מתני' אין לו חוקה לבעל הגג וגם אינו יכול למחות בבעל החצר אם נא לקדשו זימין סמוך לכתלו דהא ליכא חזיק ראייה: **אבל בעל החצר**. יכול למחות בבעל הגג שלא יוציא זין פחות מטפח בחתלה אי נמי שלא יסתמש בזיו שהוציא כבר מפני שהוא עליון וכשיבא להשתמש יראה בעלילה זו בחצר ואיכא חזיק ראייה: **ורבי יהודה אומר כו'**. טעמא מפרש לקמיה: **ומר סבר לא שמויה חזיק**. רב יהודה. והלכך אינו יכול למחות בעל החצר בבעל הגג: **והואי הכא דא"ל**. בעל הגג לבעל החצר לשום תשמיש לא חזי לי האי זין כל שהוא שאלך ואעמוד עליו והארה בחצירך בעלילה זו ולא חזי אלא למתלי בי חפצי וכשארה לתלות מהדרנא אפאי ואושיט זרועי ואתלה דכיון דיכולני לתלות בחזרת פנים אם אסתכל בחצירך אהא נתפס כנגדו והלכך ליכא חזיק ראייה. ורז הווא [א"ל] זימנין דבעיתת ליפול מן הגג כשתעמוד בשפת הגג ותשוח לתלות דבר על הזיו ולא מהדרן אפך ולא תנזש מלהסתכל בחצירי ולא תהא נתפס כנגד דאפילו כי לא בעיתת תטעון כך ותאמר מממת ציעותה לא אהדרנא אפאי והלכך איכא חזיק ראייה: **מתני'** לא יפתח אדם חלונותיו לחצר השותפין או שותפות משום חזיק ראייה וכל שכן לחצר חבירו כדמפרש בגמרא: לקח בים בחצר אחרת. הסמוך לזה החצר: לא יפתח על לחצר השותפין. דאע"ג דיש לו חלק בחצר אינו יכול לרבות עליהם אכסנאין: לא יפתחנה. שהרי הוסיף דיריין בחצר ומטרית על בני החצר שמרבה עליהן דריסת הרגל: **ופותחה לתוך ביתו**. דכיון דדךך פתח שלו יוצאין לחצר אין טורח לבני החצר שאינו מרבה עליהן דיריין וכדמפרש בגמרא [ו]. שלא הוסיף על ביתו כלום אלא חולקה לשנים שהרי כל ביתו יכול למלאות אכסנאין אם ירצה: **גב' מאי איריא לחצר השותפין**. הרבים דלא יפתח דמשתמע מפני שהן רבים חיישינן שלא יעשה להן חזיק ראייה אפילו יחיד ^(א) ראייה נמי אסור להזיק והלכך אפילו לחצר חבירו נמי לא: **אבל לחצר השותפין**. איכא למימר דשרי לפתוח דללאו הכי צעו אצטנועי מחצירו בחצר שזה הפתח לחצר ולא מקמי ליה חלונות מירי קמ"ל מתניתין דקתני לא יפתח דא"ל האי לבעל החלונות עד האידנא כי הוה משתמשנא בחצר הוה בעינא לאצטנועי מינך שלא תראני דרך פתח ביתך ^(א) ואי הוינא צבית לא הוה בעינא לאצטנועי מינך שהרי לא היו עושין פתח כנגד פתח דקתני מתניתין [ו] אבל השתא אפי' צבית בעינא לאצטנועי מינך כדי שלא תראני דרך חלונותיך שהן גבוהות א"ג עד האידנא כי הוה בחצר צבית ולא מוקמי ליה חלונות מירי קמ"ל מתניתין דקתני לא יפתח דא"ל האי לבעל השתא צבית ^(א) בעינא לאצטנועי מינך: **שפתח חלונותיו**. והיה טוען שעשה צרות בני חצר: **החוקה**. סבר לה לאלתר היא חזקה דכיון דבעינא חזיק וסתק אם איתא דלא צרות עשה היה לו למחות. והיינו דאמרן בפירקין לעיל (דף מה.) כמאן כרבי יהודה וכו' ישמעאל ^(א) וכו' יוסי דאמר כל בפניו לאלתר היא חזקה ואין הלכה כן: **לך יגע וסתום**. ללא היא חזקה עד שלש שנים: ולסתום

(א) [לעיל ב:] (ב) [ש"ך (מסעי"א) א] (דפסו רש"י). (ד) [ג' כר רבין].

הגהות הב"ח

(א) נב' ופסקת לך יגע: (ב) רש"י ר"ה מאי איריא (ג) אפי' יחיד נמי כלי' ומיבת ראייה נמקח: (ד) ר"ה אצל וכו' ביתך וכו' הוינא וכו' לא הוית צענא וכו': (ה) בא"ד שפתחה צבית נבמ' צענא:

אפי' כשאחה בבית צריך אף להוצע מנך כשהלונותי שפתח. לחצר השותפין ולא מירי ושבו מירי: לך יגע וסתום. שאין חזקה עד ג' שנים: אמר רב נחמן

